מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתאר את השלב הראשון של מלחמת העצמאות ואת מאפייני המלחמה הפנימית
- להשוות בין יתרונות וחולשות של היישוב והצד הערבי
- להסביר מדוע נכשלה שיטת השיירות ומה הוביל לשינוי אסטרטגי

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – למחרת החלטת החלוקה בנובמבר 1947
2. ג – כוחות ערביים
3. ג – להביא הספקה ליישובים מנותקים ולירושלים

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – המלחמה פרצה למחרת החלטת החלוקה בנובמבר 1947
2. לא נכון – בשלב זה פעל בעיקר צבא ההצלה, המתנדבים, לא פלישה מלאה
3. נכון – זה היה אחד היתרונות המרכזיים של הצד הערבי

חלק ג' – השלמת משפטים

1. 29
2. המלחמה הפנימית
3. שיירה

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (29 בנובמבר 1947)
- 2 – ג (פריצה אל יישוב נצור בגליל המערבי)
- 3 – ד (מתנדבים מארצות ערב)
- 4 – א (הכוח הצבאי המאומן של היישוב)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

1. החלטת האו"ם על חלוקת הארץ
2. פרוץ המלחמה הפנימית בין היישוב לערביי הארץ
3. שיירות יוצאות לפרוץ אל יישובים נצורים כמו יחיעם
4. כישלון סדרת שיירות ונסיגת ארצות הברית מתמיכה

חלק ו' – שאלות פתוחות

1. יתרונות: מוטיבציה, הנהגה ומוסדות מאורגנים. קשיים: יישובים מנותקים וירושלים במצור

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד יזהה שהמאבק היה על השליטה בצירי התנועה כדי לקיים הספקה ליישובים נצורים
- ציון שניים מתוך: כישלון השיירות, נסיגת ארה"ב מהתמיכה, המצור על ירושלים
- הבנה שהשליטה בדרכים אפשרה או מנעה הספקת מזון, נשק ואנשים

טיפים להפעלה:

- מומלץ לפתוח ברגע של כבוד לנופלים ולהתייחס ברגישות לתלמידים ממשפחות שכולות
- יש להימנע ממספרים מדויקים של נפגעים ומפרטי קרב, בהתאם להנחיות השיעור
- כדאי לשלב את משימת המפה בקבוצות קטנות כדי לחזק את ההבנה המרחבית של האזורים המנותקים

דף תרגול: המאבק על הדרכים - השיירות

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשלב הראשון של מלחמת העצמאות נאבק היישוב על הדרכים אל יישובים מנותקים ואל ירושלים הנצורה. דף זה עוסק בתקופה זו ובשיטת השיירות.

בנק מילים: 29 | שיירה | המלחמה הפנימית

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי פרצה מלחמת העצמאות?

(א) ב-14 במאי 1948 (ב) למחרת החלטת החלוקה בנובמבר 1947 (ג) ב-1949

2. מי שלט ברוב הדרכים בשלב הראשון?

(א) ההגנה (ב) הבריטים לבדם (ג) כוחות ערביים

3. מה היה תפקיד השיירות?

(א) לפנות את הבריטים (ב) לתקוף את מדינות ערב

(ג) להביא הספקה ליישובים מנותקים ולירושלים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המלחמה פרצה רק לאחר הכרזת המדינה	☐	☐
2	בשלב הראשון כבר פלשו צבאות מדינות ערב באופן מלא	☐	☐
3	בשלב הראשון שלטו הערבים ברוב הדרכים	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. החלטת החלוקה התקבלה באו״ם בתאריך _____ בנובמבר 1947

2. השלב הראשון של המלחמה נקרא _____

3. טור כלי הרכב שהוביל מזון ונשק ליישובים מנותקים נקרא _____

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. החלטת החלוקה	___	**א.** הכוח הצבאי המאומן של היישוב
2. שיירה ליחיעם	___	**ב.** 29 בנובמבר 1947
3. צבא ההצלה	___	**ג.** פריצה אל יישוב נצור בגליל המערבי
4. הגנה ופלמ״ח	___	**ד.** מתנדבים מארצות ערב

5 חלק ה׳ – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	פרוץ המלחמה הפנימית בין היישוב לערביי הארץ
☐	החלטת האו״ם על חלוקת הארץ
☐	כישלון סדרת שיירות ונסיגת ארצות הברית מתמיכה
☐	שיירות יוצאות לפרוץ אל יישובים נצורים כמו יחיעם

6 חלק ו׳ – שאלות פתוחות

ענו בקצרה.

1. ציינו שני יתרונות של היישוב ושני קשיים שלו בשלב הראשון

כרטיס יציאה

מה היה המאבק על הדרכים?

ציינו שני גורמים לתחושת הסכנה בסוף מרץ 1948

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀